

9. DOKONČOVÁNÍ PŘÍPRAV NA VÝCHODNÍ ROZŠÍŘENÍ EU

PETR FIALA, MARKÉTA PITROVÁ

Summit v Nice z prosince 2000, jehož výsledkem byla nová revize primárního práva, se významně dotkl procesu rozšiřování především z institucionálního hlediska. Proto je možno prosinec 2000 a také 26. únor 2001, kdy byla Smlouva z Nice podepsána, považovat za velmi důležitá data v procesu východního rozšiřování.¹ Nicméně pro kandidátské státy se skutečně významným mezníkem stal teprve prosinec roku 2002. Kandidátské státy totiž až tehdy získaly konkrétní podmínky svého členství.

9.1. Summit v Göteborgu

Období vymezené summitem z Nice (prosinec 2000) a summitem v Kodani (prosinec 2002) bylo vyplněno celou řadou událostí, z nichž k nejvýznamnějším patřilo bezesporu zahájení ratifikačního procesu Smlouvy z Nice.² V tomto dokumentu byly přímo v textu, ale také v připojených protokolech a prohlášeních navrženy určité úpravy ve složení a v mechanismech fungování evropských orgánů. Tím byly připraveny základní podmínky pro rozšíření EU, jak bylo podrobněji vysvětleno v předcházející kapitole. Současně však zůstala řada otázek i ve Smlouvě z Nice nezodpovězena. Vzhledem k tomu, ale také proto, že již v průběhu mezivládní konference se rozsáhle diskutovala možnost hlubší a koncepční reformy EU, bylo k textu smlouvy připojeno také Prohlášení o budoucnosti Unie.

V Prohlášení o budoucnosti Unie je potvrzena nutnost zahájit širší debatu o budoucnosti EU, a to nejenom s ohledem na proces rozšiřování. Prohlášení specifikovalo rámcové oblasti, kterými je nutné se zabývat: jde např. o vymezení pravomocí

evropských orgánů vůči členským státům včetně zahrnutí principu subsidiarity, o postavení Charty základních práv Evropské unie, která byla podepsána právě na summitu v Nice, dále o zjednodušení smluv a konečně také o vyřešení pozice a funkce národních parlamentů v evropské institucionální struktuře. Kromě tohoto rámcového vymezení budoucích úkolů EU, které přirozeně musely být dále konkretizovány, bylo v prohlášení zdůrazněno, že v roce 2004 bude svolána další mezivládní konference. (Prohlášení o budoucnosti Unie v příloze Smlouvy z Nice)

K řešení obou podstatných otázek, kterými tedy bylo pokračování diskuse o budoucnosti EU a nabídnutí odpovědi na očekávání kandidátských zemí, mohl přispět už summit Evropské rady v Göteborgu uskutečněný ve dnech 15. – 16. června 2001. Evropská rada zde ale pouze potvrdila, že proces rozšiřování o země SVE je nezvratný a že jejím zájmem je dokončit tento proces tak, aby se noví členové mohli účastnit voleb do Evropského parlamentu v roce 2004. Na tomto summitu EU také konstatovala, že ačkoliv kandidáti musí pokročit v reformě správních struktur, státní služby, postavení menšin a systému soudů, vcelku již dosáhli významného zlepšení. Evropská rada v Göteborgu potvrdila, že „kandidátské státy budou i nadále posuzovány výlučně podle toho, čeho samy dosáhly. Uplatní se zde zásada diferenciacie. To umožní, aby lépe připravené země postupovaly v jednání rychleji a ostatní kandidátské země je dostihly.“ (Závěry předsednictví Evropské rady ze zasedání v Göteborgu)

Summit v Göteborgu se dotkl také pozic jednotlivých zemí. Evropská rada v této souvislosti zdůraznila, že zaměří zvláštní úsilí na pomoc Bulharsku a Rumunsku. V případě Turecka Evropská rada uvítala předložení tureckého Národního programu pro přijímání *acquis* a současně zdůraznila potřebu pokročit v této zemi v otázce lidských práv.

Pokud jde o otázku diskuse o budoucnosti Evropy, představitelé členských zemí na summitu v Göteborgu přivítali její zahájení v rámci celoevropského fóra, a to jak na úrovni jednotlivých členských států, tak v širokém rámci „evropské společnosti“. Řešení dalších otázek spojených s organizací této diskuse.

včetně příprav na mezivládní konferenci v roce 2004, summit v Göteborgu přenechal až následujícímu zasedání Evropské rady, které se konalo ve dnech 14. – 15. prosince 2001 v Laekenu.

9.2. Summit v Laekenu

Proces rozšiřování EU o země SVE a středomořské státy, který je poznamenán mnoha specifiky z hlediska použitých nástrojů a metodiky, je v rámci jednotlivých vln rozšiřování jedinečný také z důvodů proměny integračních strategií. Skutečnost, že východní rozšíření je realizováno v situaci, kdy na straně členských zemí i na straně kandidátů působí (z hlediska historie Společenství) největší počet aktérů, významně znesnadňuje vytváření integračních strategií. Vyšší počet aktérů v rámci multilaterální negociace v EU totiž prodlužuje období nezbytné pro formulaci základních prvků strategie. Změna podmínek jednotlivých aktérů společně s proměnami mezinárodně-politického a ekonomického prostředí, v němž se EU nachází, způsobuje potom omezenou stabilitu již definovaných strategií. EU se proto po dlouhou dobu omezovala pouze na formulování politických a technických kritérií úspěšného rozšíření, která byla stanovena jak pro kandidáty, tak i pro samotnou EU.

Poprvé představila EU strategii rozšiřování až v roce 1997, a to v souladu se závěry mezivládní konference, jejímž výsledkem byla Amsterodamská smlouva. Na summitu v Lucemburku (12. – 13. prosince 1997) EU představila strategii rozšiřování ve vlnách. Vyčlenění první, tzv. lucemburské skupiny kandidátů vyvolalo ovšem nesouhlas nejenom na straně odsunutých kandidátských zemí, ale způsobilo také napětí v samotné EU. Selekcí připravených kandidátů byl totiž významně dotčen geopolitický aspekt rozšíření. Již na zasedání Evropské rady v Helsinkách 10. – 11. prosince 1999, pouze sedm měsíců po vstupu Amsterodamské smlouvy v platnost, byla proto strategie rozšiřování ve vlnách zrušena a nahrazena strategií tzv. *regaty*. Tím bylo umožněno, aby všechny kandidátské země získaly stejné šance na přistoupení bez ohledu na stav svého transformačního procesu. Současně tak byl otevřen prostor pro jednání mezi stávajícími

členskými zeměmi, které zastávaly odlišné geopolitické preference.

Hodnocení dvanácti kandidátských států v průběhu let 2000–2001 potvrdilo, že skupina kandidátských zemí vykazuje zřetelné rozdíly. Reakcí na tuto skutečnost se stalo zasedání Evropské rady, které probíhalo ve dnech 14. – 15. prosince 2001 v Laekenu. Členské státy zde zopakovaly svůj záměr dokončit přístupová jednání s kandidátskými zeměmi tak, aby mohla být uzavřena do konce roku 2002 a vstupující země se tak mohly účastnit voleb do Evropského parlamentu v roce 2004. V souladu s principem diferenciacie, který předeslal již summit v Göteborgu, a rovněž v reakci na názor Komise došlo na summitu v Laekenu k omezení skupiny kandidátských států z původně dvanácti kandidátů na deset, čímž byla redefinována strategie regaty do podoby modifikovaného rozšiřování ve vlnách.

Evropská rada v závěrech předsednictva uvedla, že při zachování stávajícího postupu příprav lze za země připravené uzavřít rozhovory považovat Českou republiku, Slovensko, Maďarsko, Polsko, Slovinsko, Estonsko, Litvu, Lotyšsko, Maltu a Kypr. V souvislosti s definováním této tzv. laekenské skupiny Evropská rada potvrdila nutnost dalšího pokroku především v oblastech administrativních a soudních struktur a přislíbila, že na začátku roku 2002 předloží společnou pozici v oblasti zemědělství, regionální politiky a rozpočtových konsekvencí, které jsou pro realizaci rozšíření klíčové. Součástí tohoto závazku bylo také zahájení příprav na sepsání dohod o přistoupení v první polovině roku 2002.

Na laekenském summitu bylo výběrem deseti zemí definitivně potvrzeno odsunutí Bulharska a Rumunska do pomyslné druhé skupiny. Tyto země byly oceněny ve svém postupu a byla jim přislíbena zvláštní podpora a asistence. Pokud jde o Turecko, Evropská rada ocenila postup při plnění politických kritérií vstupu, vyslovila tureckému úsilí podporu a konstatovala, že předvstupní strategie pro Turecko se musí přesunout do dalšího stádia.³ (Závěry předsednictví Evropské rady ze zasedání v Laekenu)

Druhým zásadním závěrem summitu v Laekenu bylo stanovení podmínek vedení diskuse o budoucnosti EU, která byla vyvolána již prohlášením přijatým na zasedání Evropské rady

v Nice. Evropská rada se na svém zasedání v Laekenu této otázky dotkla jak v textu závěrů předsednictva, tak především v samostatné deklaraci. Přimo v závěru předsednictví⁴ Evropská rada uvedla, že v rámci příprav na mezivládní konferenci v roce 2004 a s ohledem na řešení širších otázek spojených s budoucností EU svolá zvláštní těleso, tzv. Konvent. Těto strukturu měl podle závěrů předsednictva předsedat V. Giscard d'Estaing a ve funkci místopředsedů G. Amato a J. L. Dehaene. Současně také Evropská rada potvrdila, že k účasti na Konventu jsou oprávněny všechny kandidátské země. V textu přílohy závěrů předsednictva s názvem Laekenská deklarace o budoucnosti Evropské unie specifikovala Evropská rada důvody pro svolání, hlavní body jednání a podmínky práce Konventu. Laekenská deklarace je rozčleněna do tří částí, jež jsou s ohledem na obsah nazvány Evropa na křižovatce, Úkoly a reformy v nové Unii a Svoolání Konventu o budoucnosti Evropy.

V první části deklarace byly zmíněny důvody, které vedly k rozhodnutí svolat Konvent a zabývat se komplexněji reformou EU. Mezi hlavní podněty Evropská rada zařadila potřebu stability a akceschopnosti EU po rozšíření o země SVE a dále nutnost řešit problematiku demokratického deficitu spojenou do jisté míry s rychlým rozvojem společných politik a dalších oblastí působení EU. Podle deklarace je budoucí reforma EU reakcí na očekávání evropských občanů a současně odpovědí na potřebu EU zaujmout nové postavení v globalizovaném světě.

Druhá část prohlášení z Laekenu se zabývala konkrétními úkoly budoucího Konventu. Byly zde definovány tři oblasti jeho působení a na jejich základě potom formulovány některé konkrétní úkoly. Mezi rámcové oblasti patřilo (1.) navázání vazeb mezi evropskými občany a EU, potažmo jejími institucemi, (2.) nalezení mechanismů organizace evropského politického prostoru po rozšíření EU a (3.) vytvoření podmínek pro získání pozice EU jako stabilizačního faktoru a modelu vztahů v prostředí multipolárního světa. Jako konkrétní otázky, na něž má Konvent nalézt odpověď, byly posléze stanoveny (1.) rozdělení a definování kompetencí v EU, a to především s ohledem na nadnárodní úroveň a členské státy, (2.) zjednodušení nástrojů užívaných EU, (3.) zajištění demokratické transparentnosti a efek-

tivnosti institucí EU, a (4.) projednání možnosti vytvoření evropské ústavy.

Ve třetí části deklarace z Laekenu byly zmíněny technicko-organizační aspekty působení Konventu. Tato část prohlášení potvrdila složení předsednictva⁵ a dále definovala principy uspořádání Konventu. Deklarace říká, že Konvent se bude skládat z 15 reprezentantů hlav států a vlád členských zemí, 30 zástupců národních parlamentů (vždy dva z jedné země), 16 reprezentantů Evropského parlamentu a dvou zástupců Komise. V roli pozorovatele celého procesu jsou tři zástupci Hospodářského a sociálního výboru, Výboru regionů a dalších institucí. Zřízen byl také statut náhradníka jednotlivých delegátů. Pokud jde o postavení kandidátských zemí, v tomto ohledu prohlášení potvrzuje, že kandidátské země budou zastoupeny na stejném principu, tedy jedním zástupcem vlády a dvěma parlamentními reprezentanty. Zástupci kandidátských zemí mají „možnost účastnit se jednání, aniž by ovšem měli možnost blokovat jakýkoliv konsensus, k němuž se může mezi členskými státy dospět“. (Deklarace o budoucnosti Evropské unie v příloze Závěrů předsednictví Evropské rady ze zasedání v Laekenu)

Deklarace dále určila datum inauguračního setkání Konventu, kterým se stal 1. březen 2002, a vyslovila předpoklad, že Konvent bude zasedat přibližně jeden rok. Konvent získal na základě laekenské deklarace povinnost informovat o průběhu jednání Radu EU, Evropskou radu a pro případ konzultací byla Konventu dána k dispozici Komise. Jednání Konventu, která se podle deklarace mají konat v Bruselu v jedenácti úředních jazycích EU, mají být veřejná⁶ a oficiální dokumenty přístupné.

V laekenské deklaraci byla také upřesněna povaha závěrečného dokumentu, jehož vypracování se předpokládalo po více než ročním působení Konventu. Tento dokument má podle deklarace obsahovat různé alternativy řešení jednotlivých problémů zařazené v takovém sledu, v jakém získaly podporu zástupců zúčastněných zemí. Závěrečný dokument by se potom měl stát základním východiskem diskuse na mezivládní konferenci plánované na rok 2004.

9.3. Bruselský summit

Summit v Laekenu přinesl do procesu východního rozšíření novou dynamiku. Toto jednání Evropské rady vytvořilo podmínky pro zahájení zasedání Konventu, který se poprvé setkal 28. února 2002,⁷ a současně pro EU znamenalo podnět k formulaci konkrétních podmínek rozšíření. Na navazujícím summitu Evropské rady v Seville (21. – 22. června 2002) byla potvrzena ochota přijmout členy laekenské skupiny a určeno datum, kdy EU přesně specifikuje podmínky členství. Původní závazek ze summitu v Laekenu, který předpokládal oznámení finančních podmínek rozšíření již během první poloviny roku 2002, byl v Seville poněkud odsunut. Závěrečný dokument ze Sevilly uvádí jako závazné datum oznámení finančních konsekvencí až listopad 2002.

Komise sice průběžně připravovala jednotlivé finanční výhledy a specifikovala možnosti přechodných období v jednotlivých oblastech, ale rozhodujícím setkáním se stal až summit v Bruselu, který bezprostředně navázal na prezentaci posledních hodnotících zpráv Komise (pro země laekenské skupiny) z 9. října 2002. Zasedání Evropské rady v Bruselu (24. – 25. října 2002) bylo pro kandidátské země významné také potvrzením záměru EU definitivně uzavřít jednání během summitu v Kodani, který byl plánován na prosinec 2002, a deklarovaným úmyslem podepsat dohody o vstupu se zeměmi laekenské skupiny v průběhu dubna 2003. V této souvislosti také Evropská rada konstatovala, že Bulharsko a Rumunsko, zařazené do pomyslné druhé vlny, by mohly uzavřít své rozhovory o přistoupení v roce 2007.

Bruselský summit byl ale významný především řešením finančních otázek spojených s rozšířením.⁸ Důležitý byl především návrh EU, aby bylo nově vstupujícím zemím upraveno vyplácení přímých dotací ve společné zemědělské politice v rámci přechodného období. Návrh předpokládal, že přímé platby budou postupně procentuálně navyšovány až do roku 2013, kdy toto přechodné období skončí a úroveň přímých plateb v nových členských zemích se srovná s výškou přímých plateb současných států EU.

Pro kandidátské země byla nabídka přechodného období v kapitole zemědělství v této podobě nepřijatelná. Během října.

listopadu a prosince 2002 proto probíhala velice obtížná bilaterální jednání mezi EU a deseti kandidátskými státy, jejichž hlavní náplní byly finanční konsekvence vstupu.

9.4. Summit v Kodani

Zasedání Evropské rady v Kodani 12.–13. prosince 2002 se zabývalo celou řadou otázek⁹, ale největší zájem upoutalo vyřešení finančních důsledků procesu rozšiřování. Pro kandidátské státy byl summit v Kodani završením jejich dlouholetého úsilí o vstup do EU a konečně také možností dojednat konkrétní podmínky tohoto vstupu. Summit v Kodani se proto vyznačoval poměrně napjatou atmosférou, komplikovaným jednáním a velikou pozorností, kterou mu věnovaly sdělovací prostředky z kandidátských i členských zemí EU.

Na kodaňském summitu byl potvrzen následující harmonogram vstupu: po vypracování textů smluv o přistoupení a nezbytných institucionálních konsekvencích, k nimž patří především hlasování v Evropském parlamentu a v Radě EU, dojde 16. dubna 2003 v Athénách k podpisu dohod se státy laekenské skupiny a po předepsaných ratifikacích dohod o přistoupení se deset současných kandidátských států stane řádnými členy EU k 1. květnu 2004.¹⁰

Nové členské státy získaly na základě rozhodnutí kodaňského summitu právo plně se podílet na nadcházející mezivládní konferenci v roce 2004. Vstupujícím zemím byla potvrzena účast na volbách do Evropského parlamentu a dále přidělení postu komisaře od 1. května 2004. Komise v čele s nově nominovaným předsedou má být podle závěrů z Kodaně potvrzena parlamentem zvoleným v červnu 2004 a uvedena do úřadu 1. listopadu 2004. K tomuto datu mají také vstoupit v platnost ustanovení Smlouvy z Nice týkající se rozložení vlivu v Komisi a v Radě EU.

Vstup zemí laekenské skupiny byl zaručen na základě přijetí nové finanční dohody, která předpokládá celkové náklady na rozšíření v letech 2004–2006 v hodnotě téměř 41 mld. eur.¹¹

Tabulka: Maximální přiděly plnění závazků rozšíření včetně zvláštního zařízení pro hotovostní platby a pro dočasnou rozpočtovou kompenzaci (v mil. eur v cenách z roku 1999)

| Kapitola a účel přidělených finančních prostředků v jednotlivých letech | 2004 | 2005 | 2006 |
|---|------|------|------|
| Zemědělství | 1897 | 3747 | 4147 |
| Strukturální opatření | 6095 | 6940 | 8812 |
| Vnitřní politika a přípravné vydaje | 1421 | 1376 | 8812 |
| Administrativa | 503 | 558 | 612 |
| Zvláštní zařízení jednorázové podpory cash flow | 998 | 650 | 550 |
| Dočasná rozpočtová kompenzace | 262 | 479 | 346 |

Zdroj: Závěry předsednictví Evropské rady ze zasedání v Kodani 12. – 13. prosince 2002, příloha I.

Rozvržení finančních prostředků přijaté v Kodani znamenalo, že v kapitole zemědělství, která je strategicky nejvýznamnější, byly uplatněny následující zásady: Na rozvoj venkova bylo v období 2004–2006 vyhrazeno celkem 5,1 mld. eur a přímé platby pro vstupující země byly rozloženy v rámci desetiletého přechodného období. Hladina přímé podpory v podobě garantovaných cen zemědělské produkce bude v roce 2004 na úrovni 25 % hodnoty ceny v EU, v roce 2005 na 30 % a v roce 2006 dosáhne 35 % sazby platné v EU. V následujících letech se podle dohody z Kodaně bude podpora zvyšovat vždy po 5 % tak, aby se obě hladiny srovnaly v roce 2013. Kandidátským zemím však bylo v souladu s původními návrhy Komise dovoleno navýšit tuto omezenou podporu do určité úrovně tak, aby nedošlo ke krácení zemědělských příjmů v nových členských státech. Maximální navýšení podpory EU se může rovnat 30 % (zpočátku tedy celkem max. 55 % hodnoty v EU, v roce 2005 až 60 % a v roce 2006 až 65 % hodnoty v EU). Toto dorovnání bude financováno do roku 2006 z prostředků určených EU na rozvoj venkova (max. ale do výše 40 %) a z prostředků členských států. Po ukončení tohoto období, tedy po roce 2006, výhradně z prostředků členských států. Kodaňský návrh dále umožňuje, aby vstupující země měly po dobu tří let právo využívat přechodný zjednodušený

system přímých plateb podle výměru zemědělské půdy a nikoliv podle produkce.

Závěry kodaňského summit se dotkly také tří zemí stojících mimo nadcházející rozšíření. V případě Bulharska a Rumunska Evropská rada uvedla, že úspěšné završení procesu vstupu s deseti kandidáty dává procesu přistoupení Bulharska a Rumunska „novou dynamiku v rámci stejně inkluzivního a nezvratitelného procesu rozšiřování“. (Závěry předsednictví Evropské rady ze zasedání v Kodani) EU přivítala významný pokrok dosažený těmito zeměmi, potvrdila připravenost přijmout tyto země v roce 2007 a v neposlední řadě znovu zopakovala, že na jejich výsledky bude pohlíženo odděleně. EU dále zdůraznila význam předvstupní strategie a partnerství pro vstup, které má být podle kodaňského summitu novelizováno v roce 2003. EU dále potvrdila, že obě země se zúčastní mezivládní konference v roce 2004 v roli pozorovatelů.

Pokud se jedná o Turecko, Evropská rada se zavázala, že v případě, že Turecko do prosince 2004 splní kodaňská politická kritéria, zahájí s ním EU bez odkladu jednání o vstupu. Podobně jako v případě Bulharska a Rumunska se EU v tureckém případě vyslovila pro posílení vzájemných předvstupních vazeb včetně prohloubení celní unie EU-Turecko.

Ačkoliv kodaňský summit potvrdil vstup celé laekenské skupiny včetně Kypru, neopomněl se také dotknout kyperské otázky. Evropská rada v Kodani znovu zopakovala, že upřednostňuje vstup celého Kypru a nikoliv pouze jeho jižní části. V této souvislosti summit podpořil jednání řecké a turecké kyperské delegace a vyřešení konfliktu do 28. února 2003 v souladu s návrhy generálního tajemníka OSN. Podle EU je sjednocení Kypru v souvislosti s procesem rozšiřování jedinečnou příležitostí, jak vyřešit dlouhodobě trvající mezinárodní problém. Podle EU by se dohoda, k níž by došlo mezi oběma kyperskými stranami, mohla stát součástí smlouvy o přistoupení k EU. Jestliže k dohodě nedojde, *acquis communautaire* nebude na severokyperském území uplatňováno, nicméně tato část ostrova bude hospodářsky podporována ze strany EU.

Poznámky

1. Smlouva z Nice vstoupila v platnost 1. února 2003.
2. K dalším významným událostem patřil také např. rozvoj agendy justice a vnitra, kde v důsledku vstupu Amsterodamské smlouvy v platnost došlo k přesunu části agendy pod tzv. 1. pilíř, dále posun v oblasti dalších politik jako např. SZBP, kde v této době probíhaly přípravy na vytvoření evropských obranných sil s možností nasazení v roce 2003.
3. Turecko následně (8. března 2001) uzavřelo s EU zvláštní formu přístupového partnerství.
4. Evropská rada udělila rovněž souhlas s vypracováním návrhů změn, které nepodléhají smluvní revizi. Patří sem například přijetí Bílé knihy komise o evropském vládnutí (governance), nebo přípravy na zjednodušení principů zasedání Rady EU, které byly následně potvrzeny na summitu Evropské rady v Seville (21. - 22. června 2002).
5. Potvrzena byla osoba předsedy a místopředsedů a dále bylo určeno složení zbytku předsednictva. Deklarace říká, že předsednictvo se kromě předsedů a místopředsedů skládá z devíti osob. Jedná se o zástupce vlád, které budou předsedat během Konventu EU, dvou zástupců národních parlamentů, dvou reprezentantů Evropského parlamentu a dvou delegátů Komise.
6. Deklarace se rovněž dotkla vedení veřejné diskuse, která měla probíhat paralelně s Konventem. Účastníky této otevřené diskuse mají být sociální partneři, reprezentanti obchodních subjektů, akademičtí funkcionáři apod. Diskuse na této úrovni má sloužit jako podnět k jednáním Konventu.
7. Konvent zasedá v plénu v průměru dvakrát měsíčně a třikrát měsíčně jsou organizovány schůzky předsednictva. Reprezentanti Konventu se sdružují v pracovních skupinách, jejichž počet se v prosinci 2002 ustálil na jedenácti (např. skupina Subsidiarita, skupina Charta, skupina Právní subjektivita atd.).
8. Výchozím bodem pro řešení finančních následků rozšíření byly závěry summitu Evropské rady v Berlíně, konaného 24. - 25. března 1999, kde EU přijala několikaletý finanční výhled a tím rámcově určila objem finančních prostředků určených k pokrytí nákladů spojených s přijetím zemí SVE.
9. Mimo jiné se jednalo o otázky SZBP, o tranzit těžké dopravy přes Alpy, rozvoj vztahů se zeměmi Balkánského poloostrova, vztahy k NATO, otázky životního prostředí, stanovisku EU ke krizi v Iráku a na Středním východě atd. Pro Českou republiku bylo významné přijetí ustanovení týkajícího se Dohody z Melku uzavřené mezi Českou republikou a Rakouskem ve snaze řešit spory ohledně jaderné elektrárny Temelín. Evropská rada v této věci konstatovala, že dohodu bere s uspokojením na vědomí a očekává její plnou realizaci.
10. Toto rozhodnutí bylo přijato již na zasedání Rady EU v Bruselu 18. - 19. listopadu 2002. Na kodaňském jednání tak bylo toto datum, stejně jako řada dalších položek, pouze potvrzeno.

11. Česká republika v závěru jednání v Kodani navýšila předpokládané kompenzace o celkem 183 mil. euro. Tento výsledek jednání byl ovšem přijat rozporupně. Při srovnávání výsledků jednotlivých zemí bývá proto v této souvislosti zdůrazňován fakt, že kandidátské státy a jejich kompenzace byly posuzovány odděleně, a to s ohledem na jejich individuální zátěž (např. zemědělský sektor, stav jaderné energetiky, ochranu vnějších hranic apod.).